

ਫੈਸਲਾ ਪਰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਆਇਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ' ਦਾ ਅਰਥ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਜਿਸ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪ੍ਰੋਪ੍ਰੀਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1961 ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸੋਧ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਆਰ. ਐਨ. ਐਮ

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਜੇ.

ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਧਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 281 ਆਫ 1966

7 ਮਈ 1969 ਈ

ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ (1956 ਦਾ XXX)— ਧਾਰਾ 18— ਪੂਰਨ-ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਸੌਤੇਲੇ-ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ— ਪੂਰੀ-ਭੈਣ— ਕੀ ਸੌਤੇਲੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ— ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ— ਕੀ ਉਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਜਨਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਖੂਨ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅੱਧੇ ਖੂਨ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਰਸਾਂ, ਮਰਦ ਅਤੇ ਮਾਦਾ ਲਈ ਆਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਨ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਬੇਸ਼ੱਕ 'ਜੇਕਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹਰ ਦੂਜੇ ਪੱਖੋਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਐਕਟ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇੱਕੋ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਵਿਆਕਤੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂ ਉਤਰਾਈ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਗ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣ ਦੀ। 'ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਭੈਣ-ਭਰਾ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਕਲਾਜ਼ II ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨੰਬਰ II ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਹੈ, ਵਿਆਦ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ। ਇਹ ਸਭ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ 'ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੋਣੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਧੰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਜੈਨ, ਜੇ.)

ਸਮਾਨ' ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਅੱਧੇ ਖੂਨ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।

(ਪਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4)

ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ, ਮਿਤੀ 10 ਮਾਰਚ, 1966 ਨੂੰ ਆਰਐਸਏ 736/64 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸ੍ਰੀ ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 21 ਮਈ, 1964 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਵੀ. ਕੇ. ਜੈਨ, ਸਬ ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਧੂਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 29 ਮਾਰਚ, 1963 ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ।

ਜੇ. ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

(2) ਇੱਕ ਲਹਿਣਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪਤਨੀਆਂ ਸਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਪਰਤਾਪੋ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਿਤਾਬੋ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤੋਂ ਮਹਿਤਾਬੋ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੋ ਧੀਆਂ ਧੰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਮਹਿਤਾਬੋ ਜਿਸ ਨੇ ਲਹਿਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ - ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤੋਂ ਪਰਤਾਪੋ, ਲਹਿਣਾ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਸਨ, ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ। ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ 25 ਫਰਵਰੀ 1961 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਮਸਲਾ ਜਾਂ ਵਿਧਵਾ ਛੱਡ ਗਏ। ਵਿਵਾਦ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ। ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਨੇ 28 ਜਨਵਰੀ 1961 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ. 1 ਚਲਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਧੰਨ ਕੌਰ ਵਾਸੀ ਪੰਡੋਟ ਨੇ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਛੱਡੀ ਅੱਧੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਹੀ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਵਾਰਸ ਸਨ। ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਸੱਚੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਸੀ- ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਧੰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਅਸਲੀ ਭੈਣਾਂ ਸਨ, ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧੰਨ ਕੌਰ ਨੂੰ ਫਰਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ, 1964 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ: 736, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ, ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਅਤੇ ਡਿਸ 10 ਮਾਰਚ, 1966 ਨੂੰ ਉਹੀ ਖੁੰਝ ਗਿਆ। ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ

I. L. R. Punjab and Haryana (1971)1

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(3) Thef ਸਿਰਫ ਇਸ ਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਹੈ; ca ਵਿਰੋਧੀ ਅੱਧੇ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

“18. ਪੂਰੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਅੱਧੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹਰ ਦੂਜੇ ਪੱਖੋਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ।”

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ, ਪੂਰੀ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਅੱਧੇ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੇ ਖੂਨ ਵਾਲੇ ਭਰਾ ਵੀ ਅੱਧੇ ਖੂਨ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਪਰ ਪੂਰਨ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਅੱਧੇ ਲਗੂ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ- ਸਿੱਖੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਭਾਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਧੰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਿਸ਼ਨ ਕੌਰ, ਧੰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਇੱਕ ਸੈੱਟ। ਭੈਣਾਂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਭਰਾ ਹੋਣ। ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਜਨਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਖੂਨ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅੱਧੇ ਖੂਨ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਰਸ, ਮਰਦ ਅਤੇ ਮਾਦਾ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਆਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਜੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹਰ ਦੂਜੇ ਪੱਖੋਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ' ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਐਕਟ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਧੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹੈ- ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੈਣਾਂ-ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਵਿਆਕਤੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬੱਚੇ, ਉਹੀ ਹਨ। ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂ ਉਤਰਾਈ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਗ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤਾ (ਇੱਕੋ ਹੋਣਾ)। ਸ਼ਬਦ 'ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ' ਦੇ ਅਰਥ ਉਸ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸੋਹਨਾ ਸਟੇਨ ਕਰੀਸ਼ਿੰਗ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ,
ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਸੋਢੀ, 11)

ਸਕੀਮ. ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹਰ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭੈਣ-ਭਰਾ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਕਲੇਜ਼ II ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨੰਬਰ II ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਆਦ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿੱਖੀ ਐਡ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਪੂਰੇ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੇਦ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ 'ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ'। ਕਿ ਉਹ ਬਰਾਬਰ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਧੰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਕੇਵਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਿਸ਼ਨ ਕੌਰ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗੀ, ਉਹ ਅੱਧੇ ਖੂਨ ਦੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਜੇ - ਜ਼ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਆਰ.ਐਨ.ਐਮ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਐਚ. ਆਰ. ਸੋਢੀ ਜੇ.

ਸੋਹਨਾ ਸਟੇਨ ਕਰਸਿੰਗ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ
ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ
ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1968 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 743

9 ਮਈ 1969 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਐਕਟ (1911 ਦਾ III) — ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ 62 — ਆਕਟਰਾਏ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਿਊਂਸਪਲ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ — ਧਾਰਾ 62 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਸੀਡਰ — ਕੀ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ — ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਉਪ-ਲ! ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ **aws-** ਕੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ 1 ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।